

De 'wij-doen-het-zelvers' gaan zélf groen aan de slag.

Denkers & ondernemers wachten niet op de politiek.

Vraag aan de wetenschap

Hoe kan het dat je van papier zo snel een sneetje krijgt en waarom doet dat zo'n pijn?

Voorstaande wetenschappers beantwoorden vragen van lezers. U heeft een vraag? Ga naar www.depers.nl/vraagteken

Jan van Dam, van de Universiteit Wageningen:

'Voor het maken van een scherpe snede is een dun en recht snijvlak nodig. (Een stapel) gesneden papier van bepaalde dikte en stijfheid voldoet aan die voorwaarde en als er met voldoende kracht en snelheid met de vinger langs het papiersnijvlak wordt gestreken ontstaat dus een diepe snede. Omdat meestal een snede in de vinger wordt gemaakt, waar zich extra veel zenuwuiteinden bevinden, is het een pijn-

lijke ervaring, maar niet erger dan wanneer eenzelfde snede met bijvoorbeeld een scheermes wordt veroorzaakt.'

Volgende week:

Hoe ver kunnen jeugdherinneringen teruggaan?

'Vraagteken' wordt mogelijk gemaakt door de Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek, de nationale wetenschapsfinancier.

Kleinste kikker verrade zichzelf

Baton Rouge Biologen van de universiteit van Louisiana hebben in Nieuw-Guinea de (waarschijnlijk) kleinste kikker ter wereld ontdekt. *Paedophryne amauensis* is niet meer dan zeven millimeter en past met gemak op een dubbelte. De onderzoekers kwamen het diertje op het spoor aan de hand van zijn zachte gelawaak, dat opsteeg uit de massa dorre bladeren op de bodem.

Eerste Nederlanders waren vindingrijk

Amsterdam Volgens archeoloog Theo ten Anscher konden de prehistorische mensen die zeventiende eeuw geleeden in de Noord-oostpolder woonden zich handhaven doordat ze heel flexibel waren. De eerste Nederlanders waren akkerbouwers, maar hadden soms ook vee, en daarnaast bouwden ze tijdelijke kampementen van waaruit ze uit vissende gingen.

Cannabisgebruikers moeilijk te betrappen

Maastricht De standaardtestjes om vast te stellen of iemand onder invloed is (in een rechte lijn lopen, op één been staan) zijn niet geschikt om vast te stellen of iemand onder invloed is van cannabis. Dat concludeert psycholoog Wendy Bosker op basis van onderzoek. Een goede test is dringend gewenst, want druggebruikers zijn (net als drinkers) een gevaar op de weg.

Verrassend: tijgerhaaien vangen vogels

Montgomery Onderzoekers van de universiteit van Alabama ontdekten tot hun verbazing dat zich in de magen van tijgerhaaien uit de Golf van Mexico vaak resten bevinden van vogels die op het vasteland thuishoren. Ze vermoeden dat deze vogels maar open zee geklokt worden door de lichten van olieplatforms. Eenmaal uitgeput vallen ze op het bord van de tijgerhaaien.

Beleggers zijn onverbetelijk

Maastricht Particuliere beleggers in Nederland baseren hun verwachtingen niet op het reële risico dat ze nemen, maar op het rendement dat ze kort ervoor hebben behaald. De waarschuwingstekst 'in het verleden behaalde rendementen bieden geen garantie voor de toekomst' heeft geen enkele invloed. Dat ontdekten de economen Arvid Hoffmann en Thomas Post.

Wijnand Duyvendak reconstrueert in zijn boek de opkomst en ondergang van de klimaatdiscussie in en om Den Haag. MICHEL DE GROOT/HH

Een probleem dat te groot blijkt te zijn voor Den Haag

#Milieu Als het om het milieu gaat, heeft ons land zich de afgelopen jaren in rap tempo ontwikkeld tot de curieuzere uitzondering van Noordwest-Europa.

Marcel Hulsap
Amsterdam

Natuur- en milieubeleid wordt in ons land alom lichter afgeschilderd als een 'linkse hobby'. Niet alleen door de PVV; ook minister Verhagen van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie (ELI), noemde het oude milieubeleid ooit 'een moralistische stok om ondernemers, boeren en bedrijven mee te slaan'. Het moest in zijn ogen afgelopen zijn met wetten en regels. Net als in de Verenigde Staten is ook hier actief milieubeleid in rechtse kring synoniem geworden met 'socialisme'. En dat terwijl vroeger juist de VVD, onder aanvoering van Ed Nijpels en Pieter Winsemius, dé grote motor was achter een streng milieubeleid.

Nederland is daarmee binnen Noordwest-Europa een grote uitzondering. Groot-Brittannië heeft sinds een paar jaar een wet die de uitstoot van CO₂ drastisch terug gaat dringen. Gestuurd door alle partijen. Duitsland heeft, van links tot rechts, al lang geleden ja gezegd tegen groene stroom en neemt ook afscheid van kernenergie. En ga zo maar door. Nederland heeft inmiddels een milieubeleid zonder enige betekenis. Ooit liepen we voorop; inmiddels lopen we hopeloos achter.

Wat ging er mis? Dat is de centrale vraag van *Het groene optimisme* van oud-politicus Wijnand Duyvendak. Als medewerker van Milieudefensie, en later als Kamerlid voor GroenLinks, kon hij van dichtbij meemaken hoe het milieubeleid roemloos ten onder ging. Duyvendak reconstrueert de opkomst en ondergang van de klimaatdiscussie in en om Den Haag aan de hand van lange citaten van de voornaamste spelers. Het beeld dat daaruit oprijst, stemt alles behalve vrolijk. Het broeikasprobleem blijkt simpelweg te groot voor onze dorpspolitiek. 'Het overstijgt de vierjarige politieke cyclus', schrijft hij. Maar dat geldt voor andere landen net zo goed. Het probleem is dat ons land naast de vierjarige geen andere cyclus lijkt te kennen. Er is geen langetermijnvisie.

Niks voor Kok

De telooogang startte onder het kabinet-Kok. De opeenvolgende ministers van VROM produceerden indrukwekkende nota's, maar als het om maatregelen ging, moesten ze het hebben van de goedheid van hun collega's. Die gaven zelden thuis, tenzij ze onder druk werden gezet door de minister-president. Ed Nijpels kon rekenen op de steun van Ruud Lubbers. Maar de 'linkse' Wim Kok zag niks in het milieu. Kok wilde banen scheppen en legde zijn oor te luister bij de werkgevers en bij lobbygroepen als 'Nederland Distributieland'. Daarna was er de moord op Pim Fortuyn, en daarmee raakte de vader-

landse politiek volstrekt stuurloos. Wat nodig was, en wat elden goed werd begrepen, was een integraal energie- en klimaatbeleid voor de lange termijn. Zoets vereist een gemeenschappelijke visie en de moe- om gevestigde belangen te trotseren. Beide ontbraken.

In de strijd om het energiebeleid ging VROM uiteindelijk roemloos ten onder tegenover Economische Zaken, dat inmiddels ook andere 'milieugevoelige' beleidsterreinen heeft opgeslokt, en alle regulering afwijst. Duyvendak had de Kamer toen overtuigd al verlaten. In die Kamer is de aandacht voor natuur en milieu inmiddels zo goed als nihil.

Duyvendak heeft zijn 'groene optimisme' nu gevestigd op wat hij noemt de 'wij-doen-het-zelvers', denkers en ondernemers die geen ziele hebben om te wachten op de politiek, maar zelf groen aan de slag gaan. Zij geven nu de toon aan, zegt Duyvendak. Wellicht. Maar dan bij gebrek aan een beter, krachtiger geluid vanuit Den Haag. Duyvendak weest dat er veel méér nodig is om klimaatverandering te keren. En dat de kans daarop uiterst klein is. Hij kon met eigen ogen meemaken hoe het Nederlands milieubeleid vastliep, en te gronde ging. Het probleem bleek te groot voor de politiek.

► Wijnand Duyvendak, *Het groene optimisme. Het drama van 25 jaar klimaatpolitiek*. Uitgeverij Bert Bakker, 29,95 euro.

Dappere tante

Jeanne d'Arc was geen Française. Ze werd geboren in het hertogdom Bourgondië. In een visioen kreeg ze te horen dat ze Frankrijk moest redden.

Als een hete aardappel

Jeanne werd gevangen genomen door Bourgondiërs die haar verkochten aan Engelsen, die aan Franse geestelijken vroegen haar te veroordelen.

Fatale verkleedparti

De rechtbank onder de bisschop van Beauvais kon als enig misdrijf aantonen dat ze mannenkleren had gedragen. Daarvoor moest ze brander